

ΜΑΡΙΑ ΚΑΤΙΝΑΡΗ ΘΕΛΩ ΝΑ 'ΜΑΙ ΕΛΕΥΘΕΡΗ

Συνέντευξη στην Ζέτα Φλισκανοπούλου

"ΤΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΜΕ ΤΑ
ΠΟΛΛΑ "ΑΜΑΝ
ΗΤΑΝ ΤΑ ΝΑΝΟΥΡΙΣΜΑ-
ΤΑ ΚΑΙ Η ΑΚΡΙΒΗ ΜΟΥ
ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ"

"Αν ήμου άντρας" τραγουδά η Μαρία Κατιγήρι και ως θαρύμαγκας χορεύει ζεϊμπεκιά. Όλα αυτά στα "Εννέα - όγδοα" κατά την παρουσίαση του δίσκου της

Τι θυμάστε από την περίοδο που εμφανιζόσασταν στις μεγάλες πιστες;

"Ξεκίνησα από τις μεγάλες πιστες και έκανα πολλές διαδρομές ώστε να φτάσω να νιώσω ώριμη. Επαιξα ροκ, έκανα θέατρο, τραγουδούσα σε μεγάλες πιστες αλλά υπήρχε μια διαφορά, σ' όλους αυτούς τους χώρους που εμφανιστήκα είχα τον χαρακτήρα τον δικό μου, κανείς δεν μου επέβαλλε τον τρόπο που θα υπήρχω σ' αυτούς τους χώρους. Δούλευα σε μεγάλες πιστες τραγουδώντας Παπακωνσταντίνου και Φαραντούρη. Στα σημερινά προγράμματα αρνούνται ότι μπορεί να συμβεί αυτό, υπάρχει έλλειψη φαντασίας και οι καλλιτέχνες ακολουθούν μια συγκεκριμένη γραμμή. Σίγουρα δεν νιώθω για τίποτα άσχημα απ' ό,τι έχω κάνει, ήταν δικές μου, εσωτερικές εκφάνσεις".

Τι θεωρείτε κακόχο σ' αυτό τον τόπο;

"Πολλά πράγματα και βέβαια τα τραγούδια. Ακούω τραγούδια να επαναλαμβάνονται και σκέφτομαι, 'καλά, δεν ντρέπονται!'. Εγώ, ως σκεπτόμενο άτομο, να ντρέπώμουν να ήμου μια κόπια με άλλους 500. Όλοι προσπαθούν να κάνουν το ίδιο πράγμα. Για παράδειγμα αλλάζει η ενορχήστρωση, βγάζουν έξω τα κρουστά, το κάνει ένας και το κάνουν όλοι. Κάνει κάποιος σοξέζέ μ' αυτό τον τρόπο και ψάχνουν όλοι οι υπόλοιποι τον ίδιο ενορχηστρωτή και συνθέτη. Από την άλλη σκέφτομαι τόση ασοδοσία, πόσα λεφτά θα μαζεύουν και τι θα τα κάνουν. Στον αγώνα να γίνουν φίρμα στερούνται πάρα πολλά πράγματα. Εγώ όμως έχω την ευτυχία να κάθομαι σπίτι μου και να κινούμαι σε χώρους που θέλω, να είμαι ευτυχισμένη και ελεύθερη χωρίς να έχω την εξάρτηση που έχουν όσοι κινηθούν την επιτυχία. Είναι θέμα χαρακτήρα, από την άλλη οι γονείς μου, μου απέρριψαν την εικόνα του star - system πολύ νωρίς γιατί εκείνοι ήξεραν. Πήρα το εμβόλιό μου".

Είναι θέμα εμβολίου ή ιδιοσυγκρασίας να αποστασιοποιηθείτε από πράγματα και καταστάσεις που δεν σας ταιριάζουν; Τι σας κάνει να αγανακτείτε;

"Σκέφτομαι ότι καλό θα ήταν να μην υπάρχει ραδιόφωνο και τηλεόραση. Δεν βλέπω να συμβαίνει κάτι που να είναι συν. Μάλλον όλοι πάνε σαν κοπάδια σε σφαγή. Από την άλλη είναι όλοι αυτοί οι διακεκομμένοι που δημιουργούν κακά πρότυπα. Βγαίνοντας μια Αντζελα Δημη-

τρίου, πίσω απ' αυτή ακολουθούν άλλες εκατό με αποτέλεσμα να έχουμε αυτό το χάλι. Από τη στιγμή που υπάρχει οικονομικό κέρδος, ποιος θα μπορέσει να δώσει λύσεις;". **Τι ήταν αυτό που σας οδήγησε να αφήσετε τη σιωπή σας και να ασχοληθείτε με τον τελευταίο σας δίσκο "Αν ήμου άντρας";**

"Ό,τι με οδήγησε και πριν από δέκα χρόνια, που έκανα ροκ μπαλάντες έρωτα και μοναξιά με τον Γιάννη Ζουγανέλη και τον Πύργο Σκούρη. Το είχα ανάγκη, δεν σκέφτηκα αν ήταν κατάλληλος ο χρόνος. Αλλιώς, μ' αυτό το συγκεκριμένο υλικό που χρησιμοποίησα στον δίσκο είχα επαφή πάρα πολλά χρόνια. Δεν γνώρισα σήμερα τα παραδοσιακά κομμάτια, τα ήξερα, αλλά τώρα ωριμάσαν μέσα μου και τα αγάπησα πολύ αυτή τη συγκεκριμένη στιγμή της ζωής μου. Στο δίσκο υπάρχει ένα σημείωμα του Παναγιώτη Κουνιάδη και ένα δικό μου που λέει: 'Καρσιλαμάδες κι αμανέδες ήταν τα πρώτα μου ακούσματα, εκεί στην παλιά πόλη των Χανίων όπου γεννήθηκα... Τα τραγούδια με τα πολλά 'αμάν' ήταν τα νουβρίσματά μου και η ακριβή μου κληρονομιά'. Οι παππούδες μου πρόσφυγες Μικρασιάτες τραγουδούσαν αμανέδες θεικά. Αυτή η αλήθεια δεν γινόταν να μην με ακολουθεί πάντα στη ζωή μου. Είναι η ρίζα μου. Δεν υπάρχει τίποτα πιο ακριβό από τη ρίζα του ανθρώπου. Νομίζω ότι παιδεία

και δίχως να περάσεις διαδρομές δεν μπορείς να τραγουδήσεις, έχοντας δύναμη στην έκφραση. Είκοσι χρόνια δεν θα μπορούσα να πω αυτά τα τραγούδια".

Περάσατε όμορφα κατά τη διάρκεια των οχτώ μηνών δημιουργίας του δίσκου;

"Πέρασα καταπληκτικά. Ήταν απόλυτα δημιουργική αυτή η περίοδος της ζωής μου. Την ώρα της δημιουργίας έφευγα από την ανδρώπη, απλή φύση μου και γινόμουν ένας μικρός θεός. Οι μουσικοί ήταν η ψυχή της ολης ιστορίας, απόλυτα αφιερωμένοι σ' αυτό τον χώρο. Από την άλλη ο Ανδρέας Τσεκούρας είναι ένας πολυτάλαντος μουσικός με μεγάλη φαντασία όπου σκηνοθετεί το κάθε τραγούδι, δημιουργώντας ανάλογη ατμόσφαιρα".

Πόσο σας αντιπροσωπεύει ο τίτλος του δίσκου "Αν ήμου άντρας";

"Ο τίτλος με καλύπτει απόλυτα γιατί μιλάει για γυναίκες ερωτικές, τολμηρές, ατίθασες, επαναστάτριες που ζουν τη ζωή τους για ουσία, ρουφάνε τη ζωή μέχρι τελευταία γουλιά. Μιλάμε για το 1920, μια προπολεμική εποχή όπου όλοι οι τύποι γυναικών δείχνουν τη διάθεση των γυναικών εκείνης της περιόδου. Αυτές οι γυναίκες δεν είναι φεμινίστριες, δεν μιλάνε σαν να είναι ίσες με τους άνδρες, είναι πολύ παραπάνω. Αυτός ο δίσκος ρίχνει φως στο σκοτάδι, απαντάει στο πώς ήταν οι γυναίκες εκείνης της περιόδου που μπορεί τελικά να ήταν πιο δυναμικές και προχωρημένες από τις σημερινές. Μιλάμε για την προπολεμική περίοδο όπου χάθηκε πολύ καλό

υλικό. Πιστεύω πως αν δεν είχε γίνει ο πόλεμος η εξέλιξη στη μουσική θα ήταν πολύ διαφορετική. Τότε οι μουσικοί είχαν φοβερές εμπνεύσεις, καταπληκτικές μουσικές φόρμες! Αν τα πατήματά μας ήταν πάνω σ' αυτούς τους μεγάλους συνθέτες τότε θα είχαμε ερεθίσματα από την ψυχή μας. Αυτός ο δίσκος δεν είναι απλά μια συλλογή, έχει ένα κεντρικό θέμα που είναι η γυναίκα".

Ως γυναίκα η ως καλλιτέχνης υπάρχει κάτι που σας προβληματίζει έντονα αυτό τον καιρό;

"Σκέφτομαι απλά ότι πρέπει να είμαι τρελή να τραγουδάω κάθε βράδυ. Αναρωτιέμαι πόσο μπορεί να είναι εσωτερική ανάγκη αυτό το καθημερινό. Στα εκατό βράδια που θα τραγουδήσω πόσο απ' αυτά θα είμαι 100%; Εγώ σου λέω πολύ λιγά. Κάποια είναι δύσκολα βράδια, με δύσκολο κοινό, κάποια είμαι με τον αυτόματο πιλότο. Λίγες φορές ένας καλλιτέχνης είναι σε απόλυτα δημιουργική αναζήτηση".

Τι νομίζετε ότι σας επιφυλάσσει το μέλλον;

"Είμαι απόβλεπτο άτομο με απόβλεπτο μέλλον. Απλά εύχομαι τα καλά κοντά μου, τα άσχημα μακριά μου. Στην περίοδο που ένιωθα απόλυτα δημιουργική κάνοντας τον δίσκο ήρθε και το μωρό να με κάνει να νιώσω πληρότητα. Πριν ένιωθα μόνη. Τώρα πια δεν νιώθω μοναξιά. Τώρα με την εγκυμοσύνη νιώθω ότι είμαι με κάποιον τόσο δικό μου που δεν υπάρχει στη γη άλλος".

Μέσα από ποιο ποίημα ή στίχο θα περιγράφατε ένα κομμάτι του εαυτού σας;

"Επειδή λατρεύω την ποίηση και διαβάζω Σούφι, κείμενα των λαών που οδηγούν σε δρόμους σοφίας, θα σου ελεγα: 'Ποτέ σ' αλήθεια ο εραστής δεν αποζητείται χωρίς να αποζητείται από την αγάπη του / όταν η αστραπή της αγάπης αστραφίσε σε μια καρδιά να ξέρεις πως φώτισε και μια άλλη'. Κάποια ελπίζω θα υπάρχει και για μας!".

Μαρία, ο επιλογος δικός σας...

"Είχα την τύχη να συναντήσω αξιολογους ανθρώπους στη ζωή μου που έβαλαν τη σκέψη μου σε δρόμους με φως, αυτό με κράτησε να αναπτύξω αντισώματα και σε όποιους χώρους κι αν ήμου εγώ, να είμαι εγώ. Σ' αυτούς τους ανθρώπους ανώνυμα, άλλωστε δεν τους αρέσει η επωνυμία. Θέλω να τους πω ότι τους αγαπάω πάρα πολύ και τους ευχαριστώ".

Οι γυναίκες του 1920 δεν είναι φεμινίστριες, δεν μιλάνε σαν να είναι ίσες με τους άνδρες, είναι πολύ παραπάνω

Την πρωτοσυνάντησα πέρσι στο "Ντουζένι". Θυμάμαι καθόταν σ' ένα παλιό ξύλινο σκαλιστό καναπέ, φορούσε άσπρα ρούχα και το πρόσωπό της με παρέπεμπε σε κάτι γνήσιες παλιές, ασπρόμαυρες φωτογραφίες όπου οι γυναίκες είχαν φινέτσα, ποιότητα, φυσική ομορφιά. Όταν ανέθηκε στο πάλκο να τραγουδήσει παλιά ρεμπέτικα η ραγισμένη της φωνή με γύρισε πολλά χρόνια πίσω, τότε που κάποιες θεϊκές φωνές τραγουδούσαν αμανέδες και σε ταξίδευαν σε ονειρικά, μελωδικά μονοπάτια. Η Μαρία Κατηνάρη, με πνεύμα ισχυρό και ατίθασα χρόνια, τώρα ενισχύει τις άμυνές της απέναντι στην πλαστή μουσική πραγματικότητα δημιουργώντας τη δική της σημαντική ιστορία στο μουσικό χώρο.

που την κράτησα. Προσπάθησα και τα κατάφερα να μπω στο χώρο χωρίς να αλλοιωθώ και να γίνω ένα μ' αυτόν". **Δώσατε αγώνα για να μείνετε έξω από καταστάσεις που, λόγω ιδιοσυγκρασίας, δεν σας ταιριάζαν;** "Πιστεύω ότι όλα είναι θέμα παιδείας. Τι σου έχουν δώσει, τι έχεις λάβει. Σαν δημιουργός πρέπει να έχεις πνεύμα ισχυρό και ατίθασο, να 'χεις μεγάλες άμυνες για να αντεπεξέλθεις και να μην μπεις στη διαδικασία να κυνηγάς σουξέ. Ξεχνώντας τι είναι μουσική. Γιατί μουσική δεν είναι τα σουξέ και δεν το λέω μόνο εγώ

συστημα είναι μόνοι, γιατί δίνουν ένα πολύ προσωπικό αγώνα. Η διαφορά μας είναι ότι δεν με αφορά να προβληθώ ούτε μέσα από το εγώ μου, ούτε από τη δουλειά μου. Το σταρλίκι δεν με αφορά".

Το να είστε χαμηλών τόνων και το σταρλίκι να μην σας αγγίζει, πόσο κακό έκανε στην καριέρα σας;

"Νομίζω ότι αν δεν είχα αυτιά κανείς δεν θα είχε ασχοληθεί μαζί μου. Ξέρω από το παρελθόν ανθρώπους που έχουν κάνει καταπληκτική μουσική χωρίς ποτέ να κάνουν καλές δημόσιες σχέσεις. Είναι πικρό το ότι έχει δημιουργηθεί μια πραγματικότητα τόσο άσχημη. Δεν θέλω να πιστέψω ότι υπάρχουν καλλιτέχνες που κάνοντας δημόσιες σχέσεις δημιούργησαν κάτι, γιατί σίγουρα ότι κι αν είναι αυτό θα 'ναι προσωρινό. Μπορεί το 80% να είναι εμπορικό τραγούδι, με αποτέλεσμα να δυσκολευόμαστε να ακούσεις το ελληνικό τραγούδι, αλλά υπάρχει και το 20% που είναι καλά παραδείγματα για τον μουσικό χώρο, είναι λίγοι κι αξιέπαινοι αυτοί οι μουσικοί. Όλα είναι θέμα χαρακτήρα, ψυχοσύνθεσης, διαθεσης και εσωτερικής αναζήτησης. Αν δεν έχεις μόρφωση, παιδεία, καλλιέργεια και προσόντα τι θα προβάλλεις; Ειλικρινά και σε άλλους τομείς δεν θέλω να πιστέψω ότι μας αφορά η βλακεία του καθενός, αν συμβαίνει αυτό είναι πραγματικά λυπηρό".

Πως ξεφύγατε από τη διαδικασία του να μη μείνουν μόνο στην εμφάνισή σας, αλλά να ακούσουν και τι είχατε να πείτε;

"Δεν είμαι επιφανειακή, τραγουδώντας μπαίνω σε πιο εσωτερικές καταστάσεις αυτό σ' άσους αρέσει να μ' ακούν να τραγουδώ το έχω περάσει. Η επαφή μου με τον κόσμο είναι ουσιαστική γι' αυτό είναι δυνατή και υπάρχει διάρκεια. Η αγάπη και ο σεβασμός για τη δουλειά μου με οδήγησαν στο να επιλέξω εγώ πώς θα κάνω κάποια πράγματα. Αυτό πιστεύω ότι δεν συνέβη με τα σημερινά σουξέ, αν είχαν κάτι βαθύτερο και ουσιαστικό να πουν δεν θα Ξεχνούνταν τόσο εύκολα".

Στην τελευταία δισκογραφική δουλειά της, "Αν ήμουν άντρας", μια μουσική πρόταση που ρίχνει φως στο σκοτάδι μιας προπολεμικής εποχής, πέρασε την πιο δημιουργική περίοδο της ζωής της.

"Την ώρα της δημιουργίας έφυγα από την ανθρώπινη φύση μου κι έγινα λίγο από μικρός θεός. Δημιουργώντας η ψυχή, δημιούργησε και το σώμα".

Ο κύκλος αυτής της δημιουργικής στιγμής εκκλιση με την εγκυμοσύνη της, μ' ένα μωρό που την έκανε να νιώσει πληρότητα και έβαλε τέλος στη μοναξιά της. "Τώρα πιο είμαι με κάποιον τόσο δικό μου που δεν υπάρχει στη γη άλλος". **Γυρίζοντας στο παρελθόν νιώθετε ότι αυτό που σας οδήγησε να ασχοληθείτε με τη μουσική ήταν εσωτερική ανάγκη ή τάση καλλιτεχνικής δημιουργίας;**

"Γεννήθηκα σε μια οικογένεια όπου η μουσική ήταν σε πρώτο πλάνο. Ο πατέρας μου ήταν μουσικός και η μητέρα μου τραγουδίστρια, οπότε δεν γινόταν να μην επηρεαστώ. Κι από τη δική μου φύση είχα ανάγκη να ασχοληθώ με τη μουσική κι από τις επιρροές της οικογένειάς".

Μεγαλώσατε δίπλα σ' ανθρώπους που αγαπούσαν τη μουσική. Ποιες κρυμμένες μελωδίες κρύβουν τα παιδικά σας χρόνια;

"Οι γονείς μου έπαιζαν λαϊκή μουσική. Ο πατέρας μου, Αντώνης Κατηνάρης, είναι λαϊκός συνθέτης και μουσικοζωής, η μητέρα μου τραγουδούσε λαϊκά και δημοτικά. Το ότι άκουγαν καλή ελληνική μουσική με βοήθησε να ανοίξω τους ορίζοντές μου και να μην είμαι μονόπλευρη. Δέχομαι απροκάλυπτα κάθε τι καλό από κάθε είδους μουσική. Γεννήθηκα στα Χανιά της Κρήτης σ' ένα μέρος όπου έμεναν πρόσφυγες από την Μ. Ασία. Θυμάμαι μωριδιές από βασιλικό και γιασεμί. Αξέχαστα καλοκαίρια όπου οι θεοί μου και οι παππούδες μου τραγουδούσαν με τις θεϊκές φωνές τους αμανέδες. Ήταν ονειρική αυτή η εικόνα, ήταν το πρώτο μου ερέθισμα για να κάνω την τελευταία δισκογραφική δουλειά μου. Αυτές οι έγχρωμες εικόνες της ζωής μου όταν ήρθαμε στην Αθήνα, για να έχει καλύτερη τύχη ο πατέρας μου ως μουσικός, έγιναν αυτόματα ασπρόμαυρες. Όταν αποφάσισα επαγγελματικά πια να ασχοληθώ με το τραγούδι αντιμετώπισα την αντίδραση του πατέρα μου. Του έδωσα μια υπόσχεση

αλλά κι αυτοί που τα κάνουν".

Αυτή η διαδικασία είναι μοναχική; Νιώθετε ότι είστε στο περιθώριο;

"Δεν μ' αρέσει να βαζώ ταμπέλες. Μπορώ να μείνω χρόνια στη σιωπή και να μη λέω κουβέντα γιατί δεν έχω ερέθισμα. Θέλω να είμαι ελεύθερη και να μπορώ να εκφράζομαι. Νιώθω μόνη αλλά κι αυτοί που είναι στο

"Μια γυναίκα μπορεί να είναι ερωτική, τολμηρή, ατίθαση, επαναστάτρια". Αυτή είναι η Μαρία Κατηνάρη που θρσάκκι τρόπους να σαγγενεύει με τη φωνή της

